

Ковальчук Сергій Миколайович
студент 5 курсу історичного факультету
Житомирський державний університет ім. Івана Франка
(науковий керівник: *ст. викладач О.Ю. Зосімович*)

Аналіз проекту Закону України "Про протидію і запобігання сепаратизму та подолання наслідків сепаратистської діяльності на території України (десепаратизацію)"

Запобігання сепаратистській діяльності на території України неможливо без врегулювання цього питання у законодавчих актах. Тому, Постановою ВР України від 22 лютого 2014 № 756-VI "Про запобігання проявам сепаратизму та іншим посяганням на основі національної безпеки України" прийнято за основу проект Закону України "Про протидію і запобігання сепаратизму та подолання наслідків сепаратистської діяльності на території України (десепаратизацію)". В ній зазначено про категоричне засудження проявів сепаратизму, даються вимоги до Служби безпеки України оперативно розслідувати всі повідомлення про дії, які містять ознаки злочинів проти основ національної безпеки України, вказується необхідність заслухати інформацію про розслідування повідомлень про посягання на територіальну цілісність та недоторканність України [2, с.1].

22 липня 2014 року Верховна Рада України в першому читанні ухвалила проект Закону України "Про протидію і запобігання сепаратизму та подолання наслідків сепаратистської діяльності на території України (десепаратизацію)". Головне завдання даного законопроекту визначити правові та організаційні засади протидії сепаратизму на основі реалізації системи заходів із звільнення державного, суспільно-політичного, економічного та гуманітарного життя України від проявів сепаратизму, подолання наслідків сепаратистської діяльності на всій території України та попередження загроз сепаратизму в майбутньому [1, с.1].

За структурою законопроект складається з п'яти розділів, дев'ятнадцяти статей та прикінцевих положень. Перший розділ містить в собі шість статей: 1) Визначення сепаратизму; 2) Юридична відповідальність за сепаратизм; 3) Поняття десепаратизації; 4) Надзвичайність правових заходів десепаратизації; 5) Дія положень щодо фізичних осіб у випадках їхнього звільнення від кримінальної відповідальності чи від покарання; 6) Заходи десепаратизації. В даному розділі дається загальна характеристика сепаратизму, десепаратизації, визначаються їх особливості та визначенні випадки звільнення особи від кримінальної відповідальності за сепаратистські дії, виділені конкретні заходи десепаратизації [3, с.1].

Згідно проекту даного законодавчого акту сепаратизм - діяльність, спрямована на відокремлення частини території України з етнічних, мовних, релігійних мотивів для створення нової держави, наділеної політичною самостійністю або широкою автономією.

Під поняттям десепаратизму в законопроекті розуміється комплекс заходів, що здійснюються з метою звільнення органів законодавчої, виконавчої, судової влади, правоохоронних органів, Збройних Сил України, Служби безпеки України, органів місцевого самоврядування, політичних партій та громадських об'єднань, вищих навчальних закладів, засобів масової інформації, підприємств, установ і

організації усіх форм власності від будь-яких проявів сепаратизму та запобігання загрозам сепаратизму в майбутньому [1,с.1].

Цікавим є і другий розділ даного законопроекту, що називається «Люстраційні заходи десепаратизації», зокрема він містить положення щодо люстраційних заходів десепаратизації; об'єктів та суб'єктів десепаратизаційної люстрації; а також визначаються критерії десепаратизаційної люстрації. Крім того, визначено термін тимчасового позбавлення права обіймати посади; процедуру десепаратизаційної люстрації та організація [1,с.2].

Під люстраційними заходами десепаратизації, або (десепаратизаційною люстрацією) розуміється тимчасове позбавлення права обіймати певні посади, бути обраними або призначеними на посади в об'єктах десепаратизаційної люстрації особам, що відповідають люстраційним критеріям, визначеним цим Законом. Об'єктами даного процесу є представники всіх органів влади, правоохоронних органів, органів місцевого самоврядування, політичні партії, ВНЗ та ЗМІ. Суб'єктами даного процесу є народні депутати України та їх помічники, державні службовці, голови місцевих рад та їх заступники, судді, працівники органів прокуратури, голови, їх заступники та секретарі виборчих комісій, військовослужбовці Збройних сил України, інших військових формувань України, крім військовослужбовців строкової військової служби, інші особи, уповноважені на виконання функцій держави, керівники, їх заступники та члени керівних органів політичних партій, осередків політичних партій, керівники, заступники керівника вищих навчальних закладів усіх рівнів акредитації незалежно від форми власності, керівники кафедр, факультетів, відділень, філій та інститутів цих закладів, директори та їх заступники, редактори та заступники редакторів, відповідальні секретарі засобів масової інформації усіх форм власності.[1,с.3-4]

Особливу увагу в законопроекті приділяється ліквідаційним та конфіскаційним заходам десепаратизації, особливостям проведення таких ліквідаційних та конфіскаційних заходів та ліквідаційних критеріїв десепаратизації.

Під ліквідаційними заходами десепаратизації розуміється застосування механізму ліквідації відповідно до вимог законодавства України юридичних осіб, що відповідають критеріям, визначеним цим Законом.

Проектом Закону встановлюються конфіскаційні заходи десепаратизації - це застосування механізму конфіскації відповідно до вимог законодавства України майна юридичних та фізичних осіб, що відповідають критеріям, визначеним вищевказаним Законом.

Організація виконання законопроекту здійснюється центральним органом виконавчої влади з питань десепаратизації у співпраці з іншими органами центральної виконавчої влади, органами місцевого самоврядування в межах їхньої компетенції та повноважень.

Чітко визначені повноваження центрального органу виконавчої влади з питань десепаратизації: 1)забезпечення системної реалізації державної політики щодо проведення десепаратизації на всій території України; 2)здійснення координації заходів, що реалізуються органами центральної виконавчої влади, органами місцевого самоврядування щодо проведення десепаратизації; 3)збір доказів (з подальшою їх передачею до правоохоронних органів) щодо наявності у діях особи складу злочину чи складу адміністративного правопорушення, якщо ці дії пов'язані з участю у сепаратистській діяльності та/або пособництві такій діяльності; 4)звернення до судів, правоохоронних органів та органів юстиції,

внесення подань до органів виконавчої влади, місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій щодо застосування чи дотримання законодавства України щодо десепаратизації та запобігання сепаратизму; 5) розроблення та внесення пропозицій щодо вдосконалення правового регулювання питань десепаратизації; 6) ведення Державного реєстру з питань десепаратизації; 7) здійснення моніторингу дотримання цього Закону. [1, с. 7]

Отже, прийняття у першому читанні проекту Закону України "Про протидію і запобігання сепаратизму та подолання наслідків сепаратистської діяльності на території України (десепаратизацію)" сприяло загостренню ситуації в країні, масове поширення явища сепаратизму. Даний законопроект спрямований на визначення правових та організаційних засад протидії сепаратизму, подолання наслідків сепаратистської діяльності на всій території України та попередження загроз сепаратизму в майбутньому.

Список використаної літератури:

1. Про протидію і запобігання сепаратизму та подолання наслідків сепаратистської діяльності на території України (десепаратизацію): проект Закону України, прийнятого в першому читанні 22 липня 2014 року / Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс] : // Режим доступу:

http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?pf3516=4300%E0&skl=8

2. Постанова Верховної Ради України від 22.02.2014 № 756-VII "Про запобігання проявам сепаратизму та іншим посяганням на основі національної безпеки України" / Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс] : // Режим доступу:

<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1598-18>

3. "Як влада збирається боротись з сепаратизмом в Україні після завершення АТО". Аналіт. ст. на політ. тематику від 04.10.2014. [Електронний ресурс] : // Режим доступу:

<http://patrioty.org.ua>.